SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 202. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 25, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЖОВТНЯ, 1994. Ч. 202. РІК CI

Л. КУЧМА ЗАКЛИКАЄ ДО ВИПРАЦЮВАННЯ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 20-го жовтня, розпочався Другий з'їзд суддів України, мета якого — випрацювати основні положення про судову владу для нової конституції.

Міністер юстиції України Василь Онопенко повідомив, що існує три проєкти нової концепції судово-правної реформи, підготовлені Верховним Судом, Міністерством Юстиції та колишнім генеральним прокурором України, народним депутатом Вікторе Шишкіним і Другий з'їзд суддів, можливо, підтримає одну з них.

Найбільше суперечок викликає положення про єдину судову систему з найвищим органом судової влади — Верховним Судом України. Проти цього виступає Вищий Арбітражний Суд.

Перед учасниками з'їзду виступив Президент України Леонід Кучма, який сказав, що гарантом незалежности української держави повинна стати сильна судова влада. Президент підкреслив, що судова влада в Україні розвивається багато повільніше, як виконавча та законодавча влади. Судова влада має брати активну участь у конституційному процесі, тому необхідно закінчити науково-теоретичне обговорення судово-правної реформи. Л. Кучма також повідомив, що готується і буде розглянутий на сесії Верховної Ради проєкт конституційного закону про владу, який має забезпечити стабільність та ефективність діяльности держави у перехідний період — до схвалення нової конституції. Найважливішим, на думку Президента України, є закріплення в конституції принципу незалежности суду.

Президент запевнив, що підтримуватиме поширення участи судових структур у врегулюванні суспільних відносин. Він також усвідомлює, що розбудову судової влади не можна вважати закінченою без створення конституційного суду. На думку Президента, якби питання про КПСС-КПУ у 1991 році вирішалося не у Президії Верховної Ради, а в суді, то сьогодні суспільно-політичне напруження було б набагато меншим.

Обговорення президентської доповіді в парляменті Л. Кучма назвав конструктивним. Він не розраховував на одностайну підтримку, але й не мав точного уявлення, на які саме сили він зможе опертися. Ухвалене парляментом рішення засвідчило зрілість депутатського корпусу і спроможність на відповідальні рішення. „Обговорення в парляменті доповіді Президента важливе й тим, що стало більш зрозумілим, на які сили я можу спиратися", — зазначив Л. Кучма.

Щодо земельної реформи, то Президент із задоволенням сприйняв заяву голови Верховної Ради Олександра Мороза про те, що основні засади здійснення аграрної реформи уже врегульовано чинним законодавством, зокрема земельним кодексом, „отже Президент не виходить поза межі правного поля".

В. Лановий вимагає для України особливого статусу

Київ (Р. Р.). — Тут в четвер, 20-го жовтня, газета „Київські Відомості" надрукувала виступ народного депутата України Володимира Ланового на засіданні Українсько-Американського Консультативного Комітету в Києві 11-го жовтня.

У своїй промові В. Лановий зазначив, що Україна має особливе значення для розкладу сил у світі, для стабілізації в Европі і, можливо, навіть в европейському, середземноморському і північноатлянтичному регіонах. Це випливає з її географічного положення і геополітичного значення. Тому, щоб забезпечити власну безпеку, Україна не може приєднуватися до будь-яких блоків типу СНД чи НАТО, бо це може стати дестабілізуючим фактором.

На думку Ланового, Україна повинна поступово рухатися в бік Европи, проявляючи себе як центральноевропейська держава. Вона має забезпечити власний нейтралітет, зрівноважити відносини зі Сходом і Заходом. Але позаблоковий статус не може забезпечити чисто військовими методами. Найбільш ефективними є лише політичні методи. Для цього, вважає Лановий, треба встановити рівноправні відносини з Росією, хоч це дуже важко через брак грошей та енергоносіїв. Це питання Лановий пропонує вирішити за допомогою структурної перебудови внутрішньої економіки. „Нам необхідно так її збалансувати, щоб ми менше купували енергоресурсів, а більше виробляли з них кінцевих продуктів, які можуть бути експортовані в будь-яких напрямках і давати додаткові прибутки. Саме вони покриють видатки на закуп енергоресурсів", — сказав Лановий. Але досягти цього можна лише позбувшись протекціонізму в зовнішній торгівлі. Адже в Україні не однаковий статус зовнішньої торгівлі зі Сходом. Протекціонізм на Сході — й обмеження на Заході. А треба досягти рівноправ'я в обох напрямках і цим створити конкурентні умови у внутрішньому ринку. Тоді Україні не треба буде купувати в борг чи отримувати енергетичні матеріяли на пільгових умовах. Зупинка лише за справжніми економічними реформами. А коли будуть справжні реформи, то з'явиться можливість вирішувати питання про невтралітет та позаблоковість. І тоді треба домагатися, щоб і західне і східне політичні реформування визнали позаблоковий статус України.

„Таким чином ми підходимо до питання про укладення багатосторонньої угоди, яка підкріпила б особливе місце України і особливий її статус", — пише В. Лановий. Цим договором гарантувався б новий розклад сил в Европі, можливе навіть скликання „Нового Гельсінкі", тобото ініціювання процесу підготови спільної угоди всіх країн Европи, з участю Росії, Америки і Канади. Ця угода підтвердила б недоторканість кордонів, створених після об'єднання Німеччини і створення у Східній Европі нових держав. Тоді ні одна держава не могла б здійснювати тиск ні на кого. І була б зафіксована непорушність кордонів усіх — малих і великих держав у системі на території европейського континенту.

А.Козирєв співчуває С.Гуссейнові

Ню Йорк. — Вернувшись з Іраку і Кувайту, російський міністер закордонних справ Андрей Козирєв виступив на засіданні Ради безпеки і запропонував таку опінію, яка,як пише „Ню Йорк Таймс", припаде до смаку хібащо Саддамові Гуссейнові-.А. Козирєв запевняв, що Ірак не мав наміру знову загарбувати Кувайт, а концентрацію іракських військ на іраксько-кувайтському кордоні російський дипломат потрактував „звичайними маневрами".

На проіракський виступ російського міністра відповідним чином зареагував заступник прем'єр-міністра Іраку Тарік Азіз. Він негайно розповсюдив заяву, у якій звинуватив ЗСА та Англію у „несправедливій кампанії", спрямованій на підірвання іракської економіки.

Це засідання в Раді безпеки звернуло на себе увагу саме тим, як по-різному Вашінгтон і Москва наставлені щодо С. Гуссейна.Білий Дім настоює на тому, щоб Ірак повною мірою виконав вимоги ООН, не визначаючи при цьому, що саме має робити С. Гуссейн, щоб домогтися скасування санкцій. Тим часом Росія пропонує С. Гуссейнові почергово виконувати певні зобов'язання і винагороджувати його за кожне дотримане слово.

Відкидаючи заяву А. Козирєва про те,нібито пересування іракських військ не становили жодної небезпеки, представник ЗСА в ООН Меделін Олбрайт у своїй офіційній відповіді підкреслила, що загроза з боку Іраку була справжньою.М. Олбрайт додала ще, що не можна давати Іракові до зрозуміння, ніби він може вільно вибирати, яке з міжнародних зобов'язань має виконувати першим, а яке другим.

СІ-БІ-ЕС ОЧОРНЮЄ ЗАХІДНІХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — У неділю, 23-го жовтня ц. р., на програмі телемережі Сі-Бі-Ес п. з. „60 хвилин", яка передається по цілій країні, Львів і західню Україну представлено як вогнище неонацизму і антисемітизму, коріння якого сягає до часів Другої світової війни.

В історично спотворених фільмових кадрах, кореспондент Морлі Сейфер подав уривки інтерв'ю з головним рабином України Вайсом, з Сімоном Візенталем , а для балянсу з Патріярхом і Кардиналом Мирославом Іваном Любачівським та з о. д-ром Іваном Дацьком, про прояви зростаючого антисемітизму в західній Україні. Для підсилення аргументації докінено перестарілу фальсифікацію про ролю української Дивізії „Галичина" у винищуванні жидів під час Другої світової війни, а для кращого посмаку докінено таких осіб, як Отаман Симон Петлюра, Степан Бандера і ген. Тарас Чупринка, яким „відроджені неонацисти" ставлять пам'ятники в західній Україні.

У понеділок вранці, 24-го жовтня, телефони у редакції „Свободи" не вгавали, передаючи обурення українсько-американських громадян.

Л. Кучма розмовляв телефонічно з прем'єром Канади

Київ. (Р. Р.). — Тут у вівторок, 18-го жовтня, Президент України Леонід Кучма провів телефонічну розмову з прем'єр-міністром Канади Жаном Кретієном.

Обговорено преспективи розвитку відносин та деякі питання державної візити Президента України до Канади. Л. Кучма і Жан Кретієн обмінялися думками з приводу конференції „Партнерство заради економічних перетворень в Україні", яка відбудеться 27-го жовтня у Вінніпегу. Конференцію офіційно відкриватимуть міністер закордонних справ Канади Андре Уеллет, міністер розвитку людських ресурсів Ллойд Ексворті, Президент України Леонід Кучма, парляментарний секретар міністра фінансів Канади Д. Вокер та виконавчий директор Міжнародного валютного фонду Мішель Камдесю. Головуватиме заступник міністра фінансів Канади С. Кларк.

Під час зустрічі у Міністерстві Закордонних Справ України 20-го жовтня канадський міністр А. Уеллет і Л. Єксворті зазначили, що „Україна відіграє ключову ролю в Европі", тому важливо, щоб країни „великої сімки" включили Україну до програми економічних реформ у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. Створення ринкових відносин в Україні приспішить її інтеграцію у світову економіку. Найбільш пріоритетним питанням під час відвідин Канади для Президента Л. Кучми буде питання енергетики України. Якщо державний комітет нафти і газу України домовиться про співпрацю з корпорацією "Ук-Ран-Ойл" з Калгарі, то це відіграє особливу ролю з огляду на зустріч з Президентом Росії Борисом Єльцином та на запляноване підписання широкомасштабного договору між Україною і Росією. До речі, Пресова служба Президента України спростувала повідомлення про перенесення зустрічі Л. Кучми і Б. Єльцина на листопад. Зустріч відбудеться в кінці жовтня.

Канада першою із західніх держав визнала незалежну Україну. За першу половину 1994 року вона стала найбільшим західнім інвестором в українську економіку. В Україні вже діє понад 100 спільних підприємств з участю канадського капіталу. Крім того, Канада має намір внести до 24 міл. дол у 200-мільйоновий фонд допомоги Україні на підвищення ядерної безпеки реакторів на атомних електростанціях, що його вирішили створити країни — учасниці „великої сімки". Готується понад 60 українсько-канадських проєктів ринкових перетворень в Україні і всі ці проєкти фінансує Канада, яка призначила 26.5 міл. дол. на екологічну, конверсійну та медичну допомогу.

Українців вербують на війну в Азербайджан

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 18-го жовтня, газета „Київські Відомості" повідомила, що в Києві викрито мережу підпільних пунктів, де громадян України вербували на війну в Азербайджан.

Такі вербувальні пункти поширені по всій території України. Затримано дев'ятьох українських найманців. А в тих, хто їх найняв, сконфісковано вогнепальну зброю понад 12,000 патронів і військові комплекти одягу. У Києві вони мали кілька конспіративних помешкань. Вони звербували кілька десятків українських громадян, серед яких були поранені, вбиті, а інші пропали без вісти. Служба Безпеки України передала отримані матеріяли в прокуратуру.

Україна ввійде до Енергетичної хартії

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 18-го жовтня, відбувся семінар, присвячений співпраці з Европейською енергетичною хартією. Підписати таку угоду хочуть 50 країн світу, в тому числі усі країни колишнього СССР та країни „великої сімки".

Проблемам участи України в цьому міжнародному альянсі був і присвячений семінар „Европейська енергетична хартія та енергетичне законодавство України". Організаторами семінару були: Енергетична комісія Европейського союзу, Інститут Східньої Европи (Еспанія) та Міжнародний інститут енергетичного права(Голляндія).

Оскільки Україна не має ані енергетичних ресурсів, ані грошей для їх закупу, а метою Европейської енергетичної хартії є налагодження співпраці між енергетичними галузями країн-учасниць хартії, то участь України в хартії визначається як певний лінцюг між Сходом (який має енергоносії) та Заходом (який має гроші на закуп нафти і газу.

Як сказав представник Міністерства Енергетики України Анатолій Затокін, транзитна роля дуже вигідна для України. Це дасть змогу отримати західні інвестиції для розвитку енергетичної галузі й також дасть доступ до передових енергетичних технологій і ресурсів.

Після семінару відбулася пресова конференція, на якій експерт Европейського союзу Пітер Камерун сказав, що майже всі держави, які виникли після розпаду СССР, претендують на отримання інвес

(Закінчення на стор. 3)

Відзначають сторіччя О. Довженка

Комітет для відзначення сторіччя від дня народження Олександра Довженка при Українському Інституті Модерного Мистецтва влаштовує з цієї нагоди доповіді поета Миколи Вінграновського і показ фільму „Довженко—щоденник" (режисер—М. Вінграновський). Доповіді з показом фільму відбудуться: у Філядельфії— в неділю, 30-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар ровд, Дженкінтавн, Па, початок о год. 2-ій по полудні, у Вашінгтоні—у суботу, 5-го листопада, поч. о год. 7-ій вечора, в залі собору св. Андрія Первозванного, 15100 Ню Гемпшір аве., Сілвер Спрінгс, Мд., у Норт Порт, Фла., в суботу, 12-го листопада, в Українському Культурному Осередку св. Андрія, 4100 Біскейн др. південь, початок о год. 7-ій вечора, в Купер Сіти, Фла.—у неділю, 13-го листопада, в залі української православної церкви св. Миколая, 5031 південь-захід 100-та вул., початок о год. 12.30 по полудні, та в Чикаго—у суботу, 19-го листопада, в Українському Інституті Модерного Мистецтва, 2320 захід Чикаго аве., початок о год. 7-ій вечора.

ВІДЗНАЧАТЬ РІК РОДИНИ І ВШАНУЮТЬ о. В. БАЗИЛЕВСЬКОГО

Ню Йорк.—Катедра св. Володимира в Ню Йорку, 160-170 захід 82-га вул., запрошує на відзначення Року Родини і 25-ліття священослужіння настоятеля катедри митр. прот. Володимира Базилевського. Архиєрейська Служба Божа відбудеться у неділю, 6-го листопада, о год. 10-ій ранку. Після Служби Божої в катедральній залі —святочний обід з мистецькою програмою—виступатиме співачка Наталка Гончаренко у супроводі о. Михайла Лева.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ З ЧЛЕНАМИ ПРЕЗИДІЇ СКУ

Ню Йорк (Р. Юревич). — Тут у суботу ввечорі, 8-го жовтня, у приміщенні Дому Визвольного Фронту, відбулася зустріч української громади Ню Йорку з членами Президії Світового Конгресу Українців (СКУ): д-ром Дмитром Ціпивником — президентом СКУ, інж. Ярославом Соколиком — генеральним секретарем, Оксаною Бризгун-Соколик — другим заступником президента і головою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), і Владиком Паїсієм (УПЦ).

Відкрив зустріч інж. Мирослав Шмігель. Він привітав Владику Паїсія, гостей з Канади — членів Президії СКУ, коротко розповів про цю організацію та її значення, особливо тепер, коли Україні потрібна допомога у зміцненні її державности, і надав слово д-рові Аскольдові Лозинському — голові Українського Конгресового Комітету Америки.

Д-р А. Лозинський представив президію: д-ра Богдана Шебунчака, д-ра Д. Ціпивника, Владику Паїсія, О. Бризгун-Соколик та інж. Я. Соколика, а відтак попросив президента СКУ д-ра Д. Ціпивника розповісти присутнім, „що робиться в нашій організації, яка називається СКУ".

Ім'я д-ра Д. Ціпивника добре відоме не тільки українцям діяспори, але й в Україні, де він кілька разів їздив чи то у складі офіційної канадської делегації, чи у складі делегації Конгресу Українців Канади (КУК), президентом якого він був протягом двох каденцій. А в листопаді минулого року шостий конгрес СКВУ обрав його своїм президентом (тоді ж була прийнята і нова назва — СКУ).

Не минуло й року, а ця світова організація українців під проводом нового президента записала на свій рахунок чимало корисних справ. Якщо раніше СКВУ переважно займався координацією спільних інтересів українців усього світу, особливо у захисті прав людини, збереженні української культурної спадщини та прав і свободи України, то нині, після відновлення незалежности України, перед СКУ постали нові відповідальні завдання, спрямовані, перш за все, на зміцнення і утвердження її державности, надання допомоги у переході до демократичної, вільної ринкової економіки. Про це та багато інших справ і завдань розповідав д-р Д. Ціпивник. Він розповів, зокрема, про зустрічі і розмову з тодішнім Президентом України Леонідом Кравчуком під час його приїзду до Ню Йорку, про свою поїздку в Японію і Південну Корею та про зустрічі з відповідальними чинниками цих країн, про поїздку до Австралії, де за вісім днів він побував на 60 зустрічах з українськими громадами.

Багато уваги у своєму виступі д-р Д. Ціпивник присвятив Конференції представників українських організацій з Европи, що відбулася у столиці Польщі Варшаві в червні цього року. В ній взяли участь представники українських громадських організацій з Бельгії, Великобританії, Польщі, Словаччини, Франції, Югославії, Литви, Латвії, Естонії та Росії разом з керівництвом СКУ та Української Всесвітньої Координаційної Ради. Конференція обговорила ряд проблем українських громад в Европі та узгодила напрямок спільної діяльности. Дводенна нарада дозволила ознайомитися з ситуацією громад в окремих европейських країнах. Учасники наради у своїх виступах підкреслювали, що сьогодні найважливішим завданням усіх українських громад у світі є посилення діяльности з метою зміцнення української державности.

Керівники СКУ, які брали участь у Конференції, мали 15 зустрічей з членами польського уряду, міністрами, депутатами сейму. На зустрічах було порушено чимало актуальних питань, зокрема, поглиблення українсько-польських відносин, співпраця українських і польських діяспорних громад, ситуація в Україні та проблеми української спільноти в Польщі, в тому числі питання ліквідації наслідків горезвісної акції „Вісла".

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТАВКА МИСТЕЦТВА БОРІЩВЩИНИ ТА КАРТИН О. ГЛАДКОГО

Ню Йорк.— Український Музей запрошує на виставку п.з. „Борщівщина—народне мистецтво, побут та звичаї" і олій та акварель Ореста Гладкого. Виставка діятиме до 12-го листопада, музей відкритий від середи до неділі в 1-ої до 5-ої год. по полудні. Адреса музею—203 Друга аве.

В СВІТІ

ПРОРОСІЙСЬКА, ОПОЗИЦІЙНА до президента Чечні Джохара Дудаєва,Тимчасова рада спровокувала громадянську війну в цій маленькій кавказькій республіці, яка три роки тому проголосила свою незалежність від Росії.Д. Дудаєва підтримує весь вільнолюбний чеченський народ. Напередодні бойових дій президент у телевізійному виступі закликав опозицію скласти зброю, однак цей виклик добрової волі залишився без поповіді.Звертаючись до всіх, хто може тримати гвинтівку, начальник штабу збройних сил Чечні Аслян Масхадов підкреслив:„Ми хотіли уникнути крови, однак противник не зважив на це. То люди, в яких нема нічого чеченського. Замість національної ідеї і гідної мети — тільки рабське догодження Росії, жадоба грошей і керівних крісел".

МИНУЛОГО ТИЖНЯ російська мафія розправилася з кореспондентом найбільш масової в країні газети „Московський Комсомолец" Дмітрієм Холодовим, який писав про корупцію в російській армії і гостро критикував Федеральну службу контррозвідки — колишній КҐБ. Д. Холодову передали пачку нібито з новими викривальними документами, а насправді в пачці виявилася бомба. У висліді вибуху журналіст загинув. Посадник Москви Юрій Лужков назвав цю терористичну акцію „замахом на демократію і свободу преси". Президент Росії Борис Єльцин висловив співчуття і „солідарність з незалежними журналістами, які виконують свій обов'язок перед суспільством в ім'я демократичної Росії". Журналісти „Московського Комсомольца" запевнили свою багатомільйонову читацьку авдиторію, що не відступлять перед погрозами мафії і продовжуватимуть служити правді.

В ЗАХІДНІЙ ЧАСТИНІ Чорного моря від 20-го до 26-го жовтня відбуваються заініційовані ЗСА спільні військово-морські маневри „Мерітайм Партнер-94". Крім кораблів і літаків 6-ої американської фльоти, в них беруть участь військово-морські формації України, Туреччини, Болгарії, Румунії, Росії, Греції, Італії і Франції. Україна в маневрах представлена штабним кораблем „Славутич". Мета маневрів — випрацювання узгоджених дій, спрямованих на дотримання морського ембарго.

ЗНАМЕНИТІ ВИНАРНІ грузинського національного об'єднання „Самтрест" припинили роботу через постійні перебої в енергопостачанні і брак пляшок.Продовжують діяти лише декілька дрібних розливних підприємств в інших республіках, в тому числі одне в Україні, всі них винарні „аптечними дозами" ще діставляють відомі цілому світові грузинські вина — „Цінандалі", „Напаруелі", „Гурджаані", коньяки „Варціхе" і „Гремі". Зураб Стуруа, один з керівників „Самтресту", передбачає, що через декілька місяців виноробство, одна з найважливіших секторів економіки Грузії, остаточно занепаде.

В АМЕРИЦІ

ЩЕ ТІЛЬКИ 15 ДНІВ ДО ВИБОРІВ і тому намагання кандидатів з обидвох партій привернути якнайбільше уваги до себе та своїх програм значно посилилось. Це вперше за 20 років відбуваються такі запопадливі змагання за місця у Палаті Репрезентантів і Сенаті. У загальному республіканцям потрібно здобути 40 місць у Палаті Репрезентантів і сім у Сенаті, щоб мати перевагу. Беручи це під увагу стратеги обидвох партій зосереджують свою увагу на одному питанні: чи потраплять республіканці здобути таку перевагу небачену в продовж останніх 20 років?

ДЕПАРТАМЕНТ ЕНЕРҐЕТИКИ, беручи до уваги переформування американських ядерних збройних комплексів для праці у часі після холодної війни вирішив прийняти пропозицію збудувати гігантську лазерну машину. Згадану машину будуватимуть в Лоренс Ліверморе лябораторії у Каліфорнії коштом 1.8 біл. дол. Ціллю цієї величезної лазерної машини буде витворювати мініятурні дуття термонуклеарної фузійної енергії для того щоб вивчати як світять зорі та чи існує можливість це світло загнуздати на землі для творення електричної сили а також і для перевірки водневих бомб без того щоб здійснювати підземні вибухи.

ЗІ ЗМЕНШЕННЯМ ІРАКСЬКОЇ небезпеки у Перській затоці, речники Пентагону сказали, що припиняють накопичення військового персоналу та іншого військового обладнання. Отже в околицях Перської затоки знаходиться 13,000 американських вояків, 275 літаків і додаткова група літаків з одного літаконосця. Виглядає, що тут рішало не тільки запевнення американських генералів, що в разі потреби дадуть собі раду з Саддамом Гуссейном з меншою військовою силою, але також і вражаюча передислокація іракських підрозділів цієї вправи.

НАЙНОВІШІ ДОСЛІДИ ПРОВЕДЕНІ фірмою Луїса Гарріса на замовлення Американської медичної асоціації виказують, що у ЗСА кожна п'ята особа терпить від хронічного болю. Болю до такої міри хронічного, що потрібно лікарської допомоги. Опитуючи 1000 осіб, які терплять від хронічного болю експерти також стверджують, що навіть лікарі в більшості випадків не можуть цим людям допомогти, бо як самі підкреслили існуючі ліки не допомагають. Дальші опити виказали, що 17 відсотків американців, тобто понад 34 міл. осіб у ЗСА, терплять хронічні болі голови, артрету, крижей чи від запалення нервів.

СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — **SVOBODA** UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $55.00, на пів року - $32.00, на 3 місяці $17.00
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Румунія все ще на роздоріжжі

До Румунії прилетів з Лондону син останнього румунського короля Константина Міхай, але уряд не допустив його до столиці Букарешту, бо, мовляв, його англійський пашпорт не в порядку і Міхай є „загрозою для існуючого режиму". Західньоевропейські політичні чинники і тамтешні провідні газети обурені таким становищем румунського уряду, бо, поперше, Міхай тепер приватна особа і мало кому в Румунії відома — не є ніякою загрозою і, подруге, заборона приїзду до Букарешту румунському політичному еміґрантові, який в нічому не провинився, перечить основним правам людини і громадянина. Монархічна система в Румунії перестала існувати у 1947 році, після того, як комуністичний Совєтський Союз „визволив" країни, окуповані Німеччиною за володіння Адольфа Гітлера. Румунія, одна з шести совєтських сателітських країн, була єдиною, де комуністичний устрій скінчився кривавим акордом у 1989 році останнього генерального секретаря Компартії Чаушеску, розстріляного разом з його дружиною. Та кривава розправа з комуністичним диктатором не пішла впарі з ліквідацією комуністичних впливів також в наступних роках. Згадана вгорі історія з недопущенням сина колишнього румунського короля до Букарешту, хоч він аж ніяк не претендував до реставрації монархії в Румунії, характеристична для тамошніх теперішніх володарів: в їхніх очах монархія — це злочинна реакція, ворожа пролетаріятові, єдиної допускальної верстви народу. Це парадоксальна ситуація, бо водночас Румунія приступила до Ради Европи і румунські псевдодемократи повинні би знати, що саме Англія, хоч шанує традиційний монархічний устрій, є найдемократичнішою країною, в якій основою правопорядку є Велика хартія свобод з 1215 року.

Хоча Румунія була коротше під комуністичним режимом, як Україна, і Румунія (як і Польща, Мадярщина і Чехо-Словаччина) не зазнала того нещастя, яким була русифікація, яка по нинішній день є тавром неволі і компромітує українських людей, привиклих до „общепонятного язика", проте тамошні широкі кола суспільства також психічно звихнені, не всилі отрястись від комуністичних нахилів і способу думання.

Тому треба радіти, що в Україні колишні високі комуністичні фігури переставилися не задля кар'єри, а під могутнім впливом національно-державного відродження, на українських державників.

Незверх це видно по мові: Леонід Кучма ще два роки тому, як голова Уряду, слабо говорив по-українському, свою близько одногодинну промову на Верховній Раді виголосив плавно українською мовою. Це жалюгідний феномен, що деякі наші земляки в Україні, інтелігенти, все ще не зукраїнізувалися, хоч усі вони знають українську мову, але ставляться до проблеми мови легковажно — це, мовляв, „всьо равно".

На цьому місці була вже мова, що єдиною колишньою комуністичною країною тільки Чехія піднялась політично, економічно і культурно до рівня Західньої Европи. Це тому, що вона найдалі на захід висунена країна і була колись членом Австро-Угорської Монархії та зберігала тісні зв'язки зі Заходом. Її перший президент професор Тома Масарик, приятель українців, наклав таку тривку печатку свободолюбного духу, що її не зумів затерти Леонід Брежнєв, який скинув Александра Дубчека за бажання надати комунізмові „людське обличчя". Але тодішня окупація ЧСР мала добрий наслідок, бо докорінно вилікувала чехів з їхнього русофільства.

Володимир Барагура

ЧИ СПРАВДІ „РІВНИЙ З РІВНИМ"?

„Боюся данайців, навіть коли приносять дари"
(латинське прислів'я)

Хоч у своєму 25-хвилинному виступі в ОН 28-го вересня ц.р. теперішній міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко заперечив чутки, буцім то Україна, пов'язуючись тісно з Росією, може втратити суверенність, як „абсолютно, безпідставно неоправдані", то в дальшому ході його промов в ОН та на терені УНДому в Ню Йорку, виявилося, що ця політична концепція та практичне її здійснення доведе Україну до того, що вона перестане бути суверенною державою і стане тільки територіяльною структурою, так як окремі її землі — Галичина, Волинь, Буковина, Київщина, Донбас тощо.

Промовець уважає, що теперішній Уряд України „корегує свою політичну й економічну політику в напрямі тіснішої співпраці з Росією", як буцім то „рівний з рівним". Теоретично це звучить позитивно, проте пригадаймо собі „рівність України з Москвою" після Переяславської угоди „нерозумного сина України" гетьмана Богдана Хмельницького з московським царем. Невже історія не навчила нас нічого?!

Як причину такої „самостійницької політики" Г. Удовенко подає „заіснування нових реалітетів", до яких треба достосуватися шляхом корисної співпраці з Російською Федерацією в межах Спільноти нібито Незалежних Держав.

Удовенко покликається на факт, що заіснувала конечність творення всеевропейської спільноти народів, отже зрозуміло, що таку спільноту треба зорганізувати теж із „держав" колишнього СССР. Це, на його думку, зумовлене фактом, що членство України в „світовій мировій програмі" не запевняє стабільности своїм членам, так буцім то поновлений союз із Росією дає Україні гарантію такої безпеки! Як вчить нас історія стосунків України з Московщиною, а потім із Росією, така „співдружність" завжди кінчалася трагічно для України. „Коли двоє роблять те саме, не виходить те саме". Очевидно така „гарантія безпеки", це тільки тенета, в які попаде поновно державність і суверенність України. Бо хто ж інший загрожує Україні, як не саме Росія?

Характеризуючи проблему безпеки в Европі, Удовенко твердить, що ніяка досьогоднішня схема безпеки не дає запоруки виповнити порожнечу, яка заіснувала в Східній Европі після розпаду СССР та Варшавського пакту. Очевидно й „держави" колишнього СССР повинні б мати місце в системі такої безпеки.

Як ця „безпека" виглядала б, найкращий доказ дає поступова ліквідація української Козацько-гетьманської держави, коли східній сусід вислав в Україну початково невеличку групу „Малоросійської колегії", а згодом ступнево скріплював її охорону щораз більшими відділами російських військ, поки не окупував всієї України. От так „москаль і добром, і лихом з козаком ділився". Добро — москалеві, а лихо — козакові! Така політика Росії супроти України ведеться й сьогодні. Така загроза зависла над Україною й тепер, бо коли наступлять „дружні взаємини" з Росією, тоді на територію України нахлине маса росіян, які матимуть запевнене подвійне громадянство й „офіційну" російську мову, але не матимуть таких прав українці, які тепер проживають на терені Росії. Такі дружні взаємини України з Росією могли б заіснувати, якщо б укра-

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

РОСЛИНА, ЯКУ ПРИЙНЯВ СВІТ

Її батьківщина — гори Анди у Південній Америці, на сьогоднішній території Перу і Болівії. Вона — ця рослина — розійшлася по широкому світі, а нам відома як картопля. У XVI столітті, завдяки еспанцям, вона почала своє чотиривікове завоювання нашої плянети. Зникла імперія інків. Затрималась у пам'яті тільки слава Еспанії. Але „королева картопля" ще далі „панує". Вона росте нижче рівня моря поза голляндськими греблями і сягає майже 14 тисяч футів висоти у холодних Андах і Гімаляях. Вона присутня на розпалених пустинях Австралії і Африки. Тільки у душних джунглях з високою вологістю вона хворіє, марніє і в'яне.

Нині картоплю вирощують у 130 країнах. Вартість лише одного річного збору виносить понад 115 більйонів долярів. Це перевищує усе золото і срібло, що еспанці вивезли з Нового Світу за весь час! Статистично пересічний збір картоплі може покрити чотирилінійну автостраду шість разів довкруги світу. Картопля дає поживу, що підтверджує експеримент, коли одна людина у Скандинавії жила і була здоровою, впродовж 300 днів споживаючи лише картоплю і дещо маргарини. А тому що в одній картоплі є тільки одна десята відсотка товщу, то практично годі більш потовстіти, ніж, скажімо, від однієї грушки. Картопля має більше протеїни, ніж соя, а одна бульба дає половину денної потрібної кількости вітаміни С, яка хоронить перед скорбутом (кровотеча з ясен), що діставали моряки під час довгої плавби. Зважмо, що майже половина світового врожаю йде на корм тварин, без картоплі продукція м'яса різко впала б, а ціни підскочили б неймовірно високо.

Головні технічні продукти з картоплі — крохмаль, алькоголь, декстрина, меляса, що є сировиною у харчовій промисловості, а також у текстильному і паперовому виробництві. Ще тоді, коли Генрі Форд починав свій автомобільний бизнес, він передбачував, що світ швидко позбудеться дешевої бензини. Для продукції нового пального, а саме алькоголю, замовив був европейську картоплю, яку вирощували для промислових цілей. І що з цього вийшло? Ніщо! Тепер, однак, дослідникам вже вдалося одержати з одного акра картоплі 1,200 гальонів етилового спирту на рік.

Фармери у горах Андах, щоб запевнитись збором, мають змогу вибирати картоплю з її трьох тисяч видів. Буває, що садять 200 видів на одному клаптику землі... Міжнародний центр картоплі у Лімі, Перу, збирає дикі і домашні види картоплі, які не мали ніяких проблем. Вони є основою мозольних дослідів, щоб ще перед зникненням рідкісної рослини можна було зберегти і схрещувати її унікальні генетичні властивості. Так можна створити нові види, особливо загартовані на зовнішні впливи клімату. Тут науковці завжди стараються здобутки дослідження використати для кращого виживлення людини і розв'язки її соціо-економічних проблем життя... У зв'язку з тим відомим став проф. Карльос Очоа — лавреат наукових нагород, який спостеріг, що „перуанці їдять іншого роду картоплю на сніданок, іншого на полуденок, а ще іншого — на вечерю, при чому один рід різниться від іншого так як яйце від вудженки". Як авторитет цієї ділянки, він за останні сорок років особисто віднайшов вісімдесят диких видів картоплі. У своїх гірських експедиціях збирання зразків зустрічався з пригодами. Одного разу спіймали його озброєні партизани „Сендеро Люміноса". Ситуація стала доволі небезпечною... Але коли один із них усвідомив собі, кого затримали, тоді звільнили всіх. Виявилось, що молодий партизан закінчив середню школу з почестю — „Клясу Карльоса Очоа". Таке відзначення одержував тільки той, хто осягнув непересічний академічний успіх. І серед особливих обставин мрія партизана сповнилася, бо він завжди бажав особисто зустрітися з проф. Очоа...

Як згадує історія, інки були свідомі того, що їхня основна пожива може колись опинитися у небезпеці. Тому коли їхні королі скликували до „святої столиці" Кузко представників з усіх частин імперії, усі молились: „О творче! Ти той, що дав життя речам і створив людей, щоб вони могли жити і множитися. Прохаємо тебе, помножи теж овочі землі, картоплю й інший харч, що ти створив, аби люди не терпіли від голоду і злиднів"... А голод і злидні, як перелетні птиці, не раз відвідували Европу, що особливо критично відчула це Ірляндія. Минулого століття, наприклад, грибки фітофтори, які привезено з Чіле, викликали епідемію картопляної хвороби, що знищила безпощадно урожай. Це викликало масову іміґрацію ірляндців до ЗСА... Тепер на просторі трьох четвертих мільйона квадратових миль високих гір Андів живе 30 мільйонів населення з перевагою місцевих індіян. Для забезпечення людського існування конечно потрібний новий сорт картоплі, а також краще її використання. Згідно з поглядом директора Міжнародного центру картоплі, коли у тій справі нічого не зробиться, тоді може „зрости соціяльний, економічний і політичний неспокій у цій частині Перу"... Як доходять чутки з України, там цьогорічна посуха вплине на менший збір зерна. Люди, однак, себе заспокоюють, мовляв, „як картопля зародить, то і перезимуємо".

На думку проф. Гаврила Гордієнка („Історія культурних рослин"), „остаточно картопля закріпилася в культурі по світі і тепер є безсумнівним, що найбільним даром Божим, який людство одержало з Нового Світу, була і є картопля".

Маріян Коць

Совєти і руїна духовости

(Для вможливлення придбання книги Романа Федоріва „Єрусалим на горах", стор. 501, вид. „Червона Калина", Львів, — замовлення слати до: M. P. Kots, P.O. Box 33, Lexington, N.Y., 12452, USA, 20 дол., для читачів в Україні 14 дол.)

Тільки бажання ознайомити читача в діяспорі й совєтизованого в Україні є єдиною причиною, що піднімається перо, аби рецензувати цю книгу. А це тому, бо заслуговує вона не тільки своїм змістом, літературною вартістю, але є гідною струсонути умами й душами нас усіх, як тут, на поселеннях, так і там, в Україні.

У діяспорі довше втрималися літературні творці в поезії. Прозові твори, які знайшли відгук у серцях наших, були це „Сад Гетсиманський" Івана Багряного, „Жовтий князь" Василя Барки чи „Діти чумацького шляху" Докії Гуменної. В Україні твір Олеся Гончара „Собор", перевиданий також у нас, прозвучав відлунням і був немовби першим світельцем оновленої прози в Україні. Зазначити треба, що автор цієї рецензії не є знавцем літератури, хоч немало тамтешніх творів довелося тримати в руці й вже по кількох сторінках уважав, що спростачена, майже колгоспно-самогонна література, була б витратою часу, щоб присвячувати його книжці. Ні! Були історичні твори Семена Скляренка „Святослав", „Володимир"...

Все ж таки культурного, філософського, вдумливого твору, який вимагав би слідкування за думками автора, перечитування й повертання ще й ще раз до сили вислову, опису переживань героїв твору, стилю формування понять, рідка тільки вдаючись до діялогів, ми діждались щойно тепер, 1993 року, від Романа Федоріва.

У вільній Україні розпочався процес справжньої літератури. Можна не сумніватися, що оті сексуально забарвлені „літературні твори", які нині опанували мислення поквапних письменників України, будуть відкинені твором „Єрусалим на горах" у забуття й поставлені на загнивання у колгоспних гноївнях.

Мова твору — це поняття духовости, страху, любови, вічности, — „ніхто не знає, як пробуджується, під впливом чого пробуджується у людини душа: в одного душу пробуджує молитва, у другого спів, у третього книжка, у четвертого — наказ, у п'ятого — тверезі розмисли, у шостого — бесіди в читальні, а ще в когось — конкретний випадок. Мою душу, що тепер лежала облогом (...) розорали... ох, як глибоко розорали великодні клепала"; патрітизму, людяности, внутрішнього закриття у собі, посвяти, родинної зрілости. „Про мамів написані стоси томів, із них, як із цеглин, будуються храми; і ходять у материнські храми поети й просто сини, і просто добрі люди, ходять люди у храми молитися; у молитві до матерів перебуваючи, повертаємося у сині дитячі роки..."; мистецтва, душевних терпінь, глибінь логіки в мистця-маляра, учителя історії, „трохи злякано поглядали на вчителеве обличчя, і кожен із нас, певно, жалів його і думав про нього щось добре, ласкаве й вдячне. А може, ми всі разом раділи, що маємо вчителя, ворожбита, який викликав із минулих світів різьбяра й завів до нашого класу... завів,наблизив до нас, і ми раптом зблизька помітили, що обличчя розп'ятого на хресті чоловіка таки направду схоже на... На вчителя?"; директора школи, упістів, учениць-гімназисток-страдниць. А із другого боку такі поняття як зрада, вислужництво. „Дияволи ж, що сущі серед нас, ходять з привітними і добрими лицями, з обіцянкою на ґубах, але усміх і обіцянка — це лише машкара, під машкарою аж клекоче лють... якась незрозуміла, як на мій хлопський розум, звіринність, яку не можна ні виміряти, ні уласкавити, ні пояснити..." підкуп у донощиків, злочинність, підступ, катування,..." про те, що Дарка повісилася після того, коли три конвоїри зірвали з неї одежину. Голодні брудні пси смерділи похоттю на увесь Сибір, а вона, Дарка моя, лежала посеред лісу й кликала мене... і кликала... і кликала"; нелюдяність, безпощадна провокація ради винищення духовости українського люду. А над усе йдеться не так про характери — автор володіє і бачить їхні душі. Душі героїв і бездушні душі катів.

Не епізод дня, але від першої появи на галицькій землі совєтчиків у 1939 році, вітаннями армії тріюмфальними брамами, аж до судорогів 1940-41-го з їх катуваннями і насилуванням дівчаток-учениць, розстрілами в усіх галицьких в'язницях. Поворот сатанинських сил у 1944 році, боротьба УПА. „Він лежав на крисі жолоба, і я думала, що партизан вмер, а він руку встромив у воду і ворушив слабо пальцями... Признаюся вам: і страшно мені стало, бо кожної миті могли наскочити енкаведисти, і жаль мені було хлопця. Лежав він увесь обкервавлений, мундир подертий, лице заросле, чорне, в правій руці мав револьвер... револьвер той був увесь у глині. І я зрозуміла: він кулю в револьвері заладував для себе". ... „Тільки й того, що дно поглибила, до свіжої землі рискалем добулася, аби хлопцеві м'якше було лежати... м'якше й чистіше. ...Я відкрила вашому синові лице, щоб надивився напослідок на світ, на місяць, на звізди... Потому сіла коло нього, заспівала йому впівголосу „Вічную пам'ять"... і так виглядало з того неголосного мого співу, що я начебто заколисую його до сну..."; вивози на Сибір, руїна духовости.

Усе воно довкруги Василя Бережана: „Ми всі, а не лише мистці, живемо з горбатими душами; ні, ми, звичайно, невинні у нашій потворності... потворність стала нормою, буденним явищем". (...) „свобода творчості — це насамперед розкована душа мистця, його уява, і яке кому діло — чи натовпу, чи естету, чи єфрейтору, що я виношую у душі і що я завтра сотворю: Бога чи Диявола, Життя а чи Смерть, Добро чи Зло? Чому вони хочуть закувати мене в ланцюжки нібито в ім'я якоїсь 'вищої мети'?" А в кінці висновок: „Господи, чи має право мистець бути глухим і сліпим, якщо відкрилося йому, немов соте пекельне коло, віковічне, ще, певно, від сотворення світу страждання твого народу, і хрест твій, і Голгофа твоя — це тільки краплина з бездонної чаші людського страждання, і пити з тієї чаші — твоє призначення". Так, довкруги Павла Ключара, Северина Гайдаша, Данила Вербеня, Івана Слободяна. У небуденній літературній формі, вони чергуються в цьому романі, кожному віддано декілька чи кільканадцять підрозділів, врешті в'яжуться у завершенні дії, почерез поезію в прозі, у поняттях землі. „Ану візьміть, один із другим, з-поміж жита по грудці землі... чуєте, яка вона, наша земля, на дотик, як її тепло струменіться, переливається у вашу кров. Чуєте? Це і є Україна". Поняття — матері, сина, дочки, героїзму, Бога.

Все сказане попередньо — це тільки натяки на стиль, письменницьку зрілість. Фабула, розв'язка, сцени жахів і сльози залишаються за тобою, читачу!

Читаєш і не віриться, що оце тепер Бог післав Україні письменника, гідного репрезентувати нас не тільки, скажімо, у Шевченківській премії, але бути перекладеним на мови світу.

Петро Грицак

ЯК ДІЙШЛО ДО ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ДОГОВОРУ

I

Переяславський договір 1654 року між Москвою та Гетьманською Україною змінив на кілька століть рівновагу сил у Східній Европі. Однак перебіг тієї драматичної події так відрізняється від інших форм міжнародних контактів козаків-запорожців, які репрезентували українську сторону, та тодішньої дипломатичної практики взагалі, що варто подумати: як, властиво, до того всього дійшло? Тут може помогти тільки детальна аналіза окремих факторів та критеріїв, які могли спонукати Б. Хмельницького та його старшину піти на цей, з ретроспективи, фатальний для України крок. До сьогодні наші противники інтерпретують його як повну моральну та політичну капітуляцію.

Тут, здається, можна подумати про шість головних моментів чи категорій, які мусіли вплинути на децизію української сторони. Це були політичні моменти, події військового характеру, психологічні проблеми, релігійні критерії, соціологічні , економічні проблеми та, врешті, різне.

Політичні проблеми мали свій початок від Люблінської унії 1569 року, коли мало місце нібн „добровільне" відступлення Литвою території України на користь Польщі. Був це, ясно, чистий політичний шантаж. Агресивна політика Польщі, яка тоді якраз почалася супроти автохтонного населення „миру хрещеного, краю веселого", як тоді звали Україну, країну, що „текла медом і молоком", викликала одне повстання за другим, найбільше з яких є знане як „Хмельниччина". Політична справа загострювалася тим, що поляки не хотіли від політично-панівної частини населення, козаків, нічого іншого, як тільки повної капітуляції та повернення до підданства. Це була згода на повернення панів на Україну та повне закріпачення селян ціною затвердження „реєстру", на певну кількість козаків (наприклад, 20,000 у Білоцерківському договорі 1651 року) та певних станових привілеїв для козацької старшини. Козаки зі своєї сторони теж вимагали скасування Унії та підтвердження своїх „вольностей", тобто традиційних станових привілеїв. Також були домовлення про територіяльні обмеження, де мали стояти залогою козаки, а де польське військо. Білоцерківський договір, як й інші, не був затверджений польським сеймом, бо, на думку поляків, давав українцям забагато користей. Тому у 1653 році виглядало, що всякі надії на політичне полагодження Хмельниччини не були реалістичними.

Війна з Польщею тривала вже шість років. Польща, в той час країна з більшими матеріяльними та людськими ресурсами, хоч, як правило, програвала більшість великих битв, мала, однак, кращі вигляди виграти тривалу війну. Населення України через воєнні обставини та тактику поляків поголовного нищення народу сильно зменшилося. Також руйнування країни воєнними подіями зменшило охоту українців іти до війська. Наполеон сказав якось: „Бог є завжди по стороні великих батальйонів". Тим часом українські „батальйони" почали зменшуватися. Приходить до зміни польської воєнної тактики. Щоб елімінувати ефект майстерної здібности козаків окопуватися та виконувати всякі земляні оборонні роботи (як про це вже згадує Боплян), поляки рішилися йти на зимову кампанію, що давала перевагу польській кавалерії та професійному наємному війську.

Втрати яких 40,000 козацького війська в невдалому молдавському поході мусіли вплинути сильно негативно на мораль українського війська, що ще залишилося. Жорстокий спосіб ведення війни поляками є в белетристичній формі описаний Г. Сенкевичем у повісті „Огнем і мечем". Це є типова настільна книга в поляків, недавно перевидана в Америці в „поліпшеному" перекладі. Вона представляє козаків, як банди примітивних різунів, вічно п'яних, які належно не оцінювали для себе користей від роблення панщини, заслуг римо-католицьких ксьондзів та користей для України від „вищої" польської культури. Українці — народ „грубий та примітивний", тільки перешкоджали полякам бути „передмурям християнства" (antemurale christianitatis). Спосіб ведення війни польською стороною, однак, сильно відрізняється від воєнних звичаїв навіть у XVII ст. в Европі через непошанування прав некомбатантів та браком воєнної дисципліни, що сильно шкодило навіть самим полякам у їх воєнних активностях. Як можна було уважати себе „передмурям християнства", уживаючи методи гірші від татар, які принаймні тоді не вирізували населення поголовно? Характеристичною фразою польського героя тих часів С. Чарнецького було „Ані на лікарство не зіставити русина!", каже Грушевський. (Чарнецький був той, хто опісля збезчестив гріб Б. Хмельницького в Суботові). Тому не є дивним, що поляки програвали регулярно всі більші битви (за винятком Берестечка), але ведучи війну малими, широко розкиненими відділами, почали завдавати козакам болючих втрат, яких не можна було іґнорувати.

Серед психологічних проблем треба підкреслити кризові моменти особистого життя Хмельницького, як смерть другої жінки (повішена за зраду в 1651 році). Це довело Хмельницького до „скрайнього нервового напруження", каже Грушевський. Опісля він одружується втретє, з вдовою, та, видно, хоче забути воєнні злидні і зажити нормальним життям на схилі віку. Цим можна пояснити нерішучість Хмельницького під Білою Церквою в 1651 році, коли погром цілого польського війська знов висів на волоску. Врешті смерть сина Тимоша (з похорону якого він прямо повернув до Переяслава на переговори з москалями) мусіла також вплинути негативно на самопевність Хмельницького та його здатність успішно переговорювати з великим хитруном Бутурліном.

(Закінчення буде)

Святкування третьої річниці самостійности України в Гантері

24-го серпня ц.р. при несподівано великій фреквенції парафіян і сусідів відсвятковано відновлення самостійности української держави. Торжественну Літургію відправив о. д-р Фіголь, виголосивши відповідну проповідь.

Після Богослуження присутні перейшли до „Гражди", де відбулася святочна програма. Програмою провадила Ліда Крушельницька. Перші виступили наші наймолодші громадяни з декламаціями, а це: Таня Ріпник — „Українка я маленька", Оленка Ріпник — „У третю річницю" В.С., Христя Яримович — „Молода Січ" Р. Завадовича, Павло Яримович — „Любіть Україну" В. Сосюри.

Борис Дев'ятов, член київського Квартету ім. Леонтовича, заграв на віолі „Композицію" Маркса Регера.

Святочне слово сказав ред. Ярослав Гайвас, нав'язуючи до ситуації в теперішній Україні. Далі присутні любувалися грою на фортепіяні гості з України Анни Климашівської, що є викладачем у Київській консерваторії. Вона відіграла „Токкату" М. Скорика.

Закінчили програму Ліда Крушельницька і Софійка Зелик художнім читанням уривків з поезій Тараса Шевченка, Лесі Українки й Івана Франка, що відносилися до подій, які мали вплив на нашу історію.

Після відспівання українського славня присутні ще довго не розходилися, обмінюючися новинами й думками про події в Україні.

О. Кобзяр

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

тицій на енергетичні програми, отже Україна зможе їх отримати лише в тому випадку, якщо її законодавство сприятиме інвесторам. Саме для цього і прибули в Україну фахівці з Еспанії, Франції, Англії, Голляндії та представники Европейського союзу, які хочуть допомогти Україні у створенні відповідного законодавства.

Ідея створення европейської енергетичної організації вперше була висловлена прем'єр-міністром Голляндії Любберсом ще у 1990 році на зустрічі голів держав Европейського союзу в Дабліні, Ірляндія. Передбачалося, що метою енергетичної організації буде використання технологій, використання нафтових і газових родовищ в країнах Центральної і Східної Европи та країнах СНД.

Для СНД торгівля енергетичними ресурсами означає можливість швидкого набуття твердої валюти та створення передумов для економічного розвитку. Тепер учасники семінару зазначили, що Европейська енергетична хартія — це декларація намірів країн-учасниць створити юридичну базу для забезпечення ефективного здійснення принципів хартії. Готується основна угода, яка стане першою в світі енергетичною конвенцією.

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

Про працю СКУ за період, що минув після шостого конгресу звітував також генеральний секретар інж. Я. Соколик. Він розповів, що в липні цього року разом з дружиною — головою СФУЖО О. Бризгун-Соколик побували з кількаденною візитою у Литві, ознайомилися з життям українців у цій прибалтійській республіці, відвідали осередок української громади у місті Вісагінес, мали зустріч з міністром національних меншин Литви, де порушили проблеми українських шкіл, передачу колишнього будинку Енгельгардта у Вільнюсі на музей Тараса Шевченка та інші.

Говорячи про нові завдання, „які диктує нам сучасна дійсність", інж. Я. Соколик підкреслив, що найважливішими завданнями СКУ нині є допомагати українському народові та його Урядові розбудувати та закріпити українську державу; зберігати нашу ідентичність в усіх країнах нашого поселення. „Кожне з цих головних завдань, — сказав Я. Соколик, — є дуже широке та важливе, а позитивне розв'язання їх матиме далекойдучі наслідки для нас та України".

Потім виступила голова СФУЖО О. Бризгун-Соколик. Вона поінформувала про підготову до відзначення Міжнародного Року Родини, що проголосила Генеральна асамблея ООН, а українська спільнота активно підтримала цю акцію і відзначатиме Рік Української Родини.

Мгр Іван Винник порушив одне з найболючіших питань кожної організації — справу фінансів і закликав присутніх „мобілізувати наші фінансові засоби на потреби СКУ", а щоб не бути голослівним, він перший передав Президії чек на 200 дол. Багато присутніх наслідували його приклад.

Зустріч української громади з членами Президії СКУ пройшла активно. Про це свідчили і численні запитання присутніх, на які гості з Канади дали вичерпні відповіді.

Д-р Б. Шебунчак підсумував мету зустрічі і також звернувся до присутніх на залі зложити пожертви на СКУ. „Ми мусимо допомогти фінансово СКУ, а тоді вже вимагати від них", — сказав він.

Владика Української Православної Церкви Паїсій провів молитву, якою і закінчилася зустріч. А влаштували її управи УККА і УАКРади.

Чи справді...

(Закінчення зі стор. 2)

інці й тепер могли масово заселювати російську територію та втішатися „українською офіційною мовою".

На жаль, теперішній Президент України володіє тільки ламаною українською мовою й промовляє російською, як це видно в телевізії, що він ворушить тільки губами, а говорить за нього перекладач, а інколи й перекладачка...

Крім того в молодій українській державі ще далі панівною мовою інтелігентських кіл є російська. Як інформують з України, з проголошенням Кучмою „офіційної російської мови" на вулицях столиці не почуєте рідної мови й не докупитеся української книжки, а на терені нашої батьківщини перевагу мають школи з російською мовою навчання. Це довело до загибелі рідної мови, як писав наш поет: „Мово рідна, слово рідне, Хто вас забуває, Той у грудях не серденько, Тільки камінь має"...

Коли мені довелося за польської окупації побувати на Волині, один російськомовний знайомий запитав мене, чому вживаю „мужицьку мову". Я спитав його, якою мовою говорять російські селяни. Ясно, що російською — була його відповідь. Отже — кажу — виходить, що й ви говорите „мужицькою" мовою...

Хто знає психіку росіян, то завважить, що всіх їх характеризують дві основні прикмети — шовінізм та імперіялізм. Прибувши до ЗСА, а було це за президентури Трумана, мені довелося працювати прибиральником у готелі. Між численними працівниками в цій ділянці було багато чужинців, між ними й колишній капітан царської армії. Довідавшись, що я українець, він запропонував мені спільно проводити полуденок і погуторити.

Одного разу він сказав мені: „Нас, росіян, і вас, українців, єднає тепер одна спільна ціль — позбутися совєтського режиму. Але вас чекає ще друга боротьба — національне визволення з-під Росії. Но душа кожного росіянина радується, що межі Росії поширилися аж до кордонів Східної Німеччини".

Ця щира заява колишнього царського капітана глибоко закоренілася в моїй ментальності й дала мені пізнати державницький спосіб думання серйозного росіянина. Хоч він ненавидів комуністів, то тішився їхнім успіхом у поширенні впливів російської імперії.

Тому надії на „дружні" взаємини з шовіністичною, імперіялістичною, псевдодемократичною Росією малі, а то й ніякі, бо вже в самих початках російська сторона має колосальну перевагу над Україною й ніколи не допустить до ситуації, от хочби в ділянці української „офіційної мови" на теренах Росії чи подвійного громадянства.

Співпраця в ділянці взаємовідносин між двома народами й державами мусить базуватися на основі „рівний з рівним", а не на засаді упривілейованого з приниженим.

Помилився Г. Удовенко стверджуючи, що „економічна криза в Україні не є наслідком унезалежнення України від російсько-совєтського імперіялізму, але наслідком її сімдесятилітнього поневолення". Насправді це поневолення тривало три століття від підписання Переяславської угоди.

УЗБЕКІСТАН СТАВ членом Інтерполю. Це рішення прийнято в Італії на 63-ій сесії генеральної асамблеї міжнародної правоохоронної організації. Узбекістан, 158-ий член Інтерполю, братиме участь у міжнародній боротьбі проти організованої злочинности і контрабанди наркотиків на азіятському континенті.

БАКІНҐГЕМСЬКИЙ ПАЛАЦ зачинив свої двері для відвідувачів. В цьому році туристичний сезон був дуже успішний і приніс королеві Єлизаветі 4 міл. дол. чистого доходу. Бакінґгемський палац відвідали 400,000 осіб, і кожний турист заплатив 12.65 доляра за вхідний квиток. Одержані гроші підуть на відновлення Віндзорського палацу, королівської резиденції в західній частині Лондону.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

ПОДЯКА

У Києві і Львові в днях 9—21-го вересня 1994року відбулася Перша світова кооперативна конференція Української Світової Кооперативної Ради.

Від УСКР дякуємо представникам українського Уряду за привіти, дякуємо членам Верховної Ради, президентові Українського Національного Банку, прелеґентам УСКР і Національної Асоціяції Кредитових Спілок України за доповіді, та всім учасникам конференції за участь. Дякуємо українському телебаченні в Києві, у Львові й Івано-Франківському, українським радіо і українській пресі за їхню допомогу в поширенні великої кооперативної ідеї!

Із вашою участю нам вдалося поширити наші наміри — пробудження кооперативної ідеї, котра базується на морально-етичних засадах та загально людських вартостях.

Ми віримо, що посіяне зерно принесе очікувані плоди. Життєдатність кооперативного руху перевірена життям багатьох поколінь у різних демократичних країнах світу.

З кооперативним привітом!
Дмитро Григорчук
Голова Ради Директорів
Української Світової Кооперативної Ради

ДОРОГІЙ
МАРТІ
з нагоди УРОДИН
бажаємо
МНОГАЯ ЛІТА!
Валя і Оксана

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
1) маминого брата: Кезі БІЛАКА або
2) його сина і мого брата: ФЕДОРА
походять із Косова, Івано-Франківська обл., можливо живе в Дітройті. Якщо хтось знає про вищеподаних, дзвонити в ЗСА (908) 218-0215 (до17-го листопада ц.р.) або писати на мою адресу:
УКРАЇНА 285259 Івано Франківська обл., Косівський р-н, с. Річка (Куток Середній)
ШКОНДЕЛЮК Петро
тел. 6-92-37

В СОРОКОВИЙ НЕВИМОВНО БОЛЮЧИЙ ДЕНЬ
смерти нашої найдорожчої незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

ЯРОСЛАВИ ПІХУРКО
з дому МАРТИНЮК

буде відслужена
СВЯТА ЛІТУРГІЯ
21-го жовтня 1994 р., о год. 7:30 ранку в
Соборі Святого Йосафата в Пармі, Огайо.

Родину і приятелів просимо про молитви за спокій душі покійної Ярослави.

муж — МИКОЛА
дочка — ОРИСЯ ЗАДОЙНА з мужем МИРОНОМ і дітьми МАРКІЯНОМ, ТАТІЯНОЮ і ДАНИЛКОМ
син — д-р БОГДАН з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми АДРІЯНОМ, ЛЕСЕЮ і АНДРІЙКОМ

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у Вічність нашого дорогого
МУЖА, БАТЬКА й ДІДУНЯ

бл. п.

ІВАНА ОДЕЖИНСЬКОГО

будуть відправлені
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
17-го листопада 1994р.
у церкві Благовіщення П.Д.М., Філядельфія, Па.;
у церкві св. Михаїла, Ню Гейвен, Конн.

Вшановуючи пам'ять дорогого покійного, складаємо на:

Український Освітньо-Культурний Центр — Філядельфія	$1,000.00
Львівську Епархіяльну Семінарію в Рудні	150.00
Український Науковий Інститут, Гарвард	100.00

ЛІДІЯ ОДЕЖИНСЬКА і доні з родинами

У 15-ту сумну річницю відходу
у вічність мого незабутнього
МУЖА

бл. п. проф. інж.
МАКАРА КАПЛИСТОГО
майора Армії У.Н.Р.
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
з ПАНАХИДОЮ
в суботу 5-го листопада 1994р.
в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па.

Прошу усіх, хто знав покійного згадати його у своїх молитвах.

МАРІЯ КАПЛИСТА — дружина

Ділимося сумною вісткою, що
у вівторок, 11-го жовтня 1994 р. в Торонто
спочив з Богом на 85-му році життя

бл. п.

ДМИТРО ПОПАДИНЕЦЬ

невтомний працівник в кооперативному русі, у Пласті і Пласт-Приняті, У.Н.С., у підтримці видавництва Сарсельського наукового центру, та завжди коли була нагода улегшити долю свого народу.

ПОХОРОН відбувся 15-го жовтня 1994 р. на кладовищі св. Володимира, біля Торонто.

У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
донька — ХРИСТИНА із мужем МАТВІЄМ
син — ІГОР з дружиною РОЗМАРІ
син — ОРЕСТ, ЮРІЙ з дружиною СУЗАННОЮ
внуки — АНДРІЙ І ДАНИЛО ПОПАДИНЦІ ПАВЛО І НАТАЛЯ СОХОЦЬКІ
сестра — МАРІЯ КОГУЧ
та дальша рідня в Україні, Канаді та ЗСА.

З НАГОДИ П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ
смерти нашого батька

бл. п.
д-ра
ЄВГЕНА ГРИЦАКА

який був схоплений червоними партизанами-парашутистами в таборі „Оремлаз" на Словаччині 23-го жовтня 1944 р. та правдоподібно був зараз же розстріляний, проживши всього 54 р. (місце самої могили є незнане), та двадцятиріччя смерти нашої доньки

бл.п.
МАРІЇ (Мусі) ГРИЦАК

та нашої мами

бл.п.
ЛЮДМИЛИ ГРИЦАК
ур. Добржанської

яка померла 6-го грудня 1974 р. у віці 83-ох років та які є поховані на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

складаємо $500 на Український Вільний Університет.

ПЕТРО І РЕА ГРИЦАК з родиною

В глибокому смутку ділимося
болючою вісткою, що 11-го жовтня 1994 р. відійшов
у Вічність у Львові, Україна,

бл. п.

БОГДАН СНИЛИК

колишній довголітній каторжник сибірських концтаборів, проживши 88 літ. Про молитви просить приятелів, друзів і знайомих горем прибита

родина

Ділимося сумною вісткою, що
2-го жовтня ц.р. відійшов у Вічність

бл. п.

АДРІЯН КРУПСЬКИЙ

проживши 71 рік. Покійного похоронено 8-го жовтня з церкви Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії у Гемтремку, Дітройт, Миш.

У глибокому смутку залишені:
сестра — СОФІЯ КРУПСЬКА в Україні
сестра — МАРІЯ А. КЕЙВАН у Канаді
сестрінок — ОРЕСТ КЕЙВАН з дітьми в Австралії
сестрінка — ЗОНЯ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ ХАРЧУНОМ та дітьми в Канаді
та дальша родина в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що в середу
12-го жовтня 1994 р. у шпиталі Princess Margaret
у Торонто, відійшов у Вічність на 80-му році життя

бл. п.

МИКОЛА КУШПЕТА

уродженець Брідщини, довголітній суспільно-громадський діяч, відданий працівник мирянського руху і захисник Патріярхального устрою нашої церкви.

ПОХОРОН відбувся в суботу 15-го жовтня у Свято-Миколаївській церкві, а опісля похований на цвинтарі св. Володимира в Овквіл (Oakville).

Залишилися в смутку:
дружина — ІВАННА
дочка — ГАЛИНА БУБА з мужем МИХАЙЛОМ та дітьми МЕЛАНІЄЮ І ТЕТЯНОЮ
дочка — ЗЕНЯ
двоюрідний брат — ОМЕЛЯН з родиною в ГОЛЛЯНДІЇ
та ближча і дальша родина в Канаді й Україні.

Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на будову Дитячого Реабілітаційного Центру Т-ва „Надія" у Львові. Чеки-пожертви: Children of Chornobyl Can. Fund. re "NADIYA" Project, 1555 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A5. (Посвідки для звільнення від податку)

Відзначення 70-ліття Л. Татуха в Дітройті

Явище відзначення людей поважного віку та їх вшанування громадою опирається на ділах їх цілого життя, яке було виповнене постійним бажанням служити своїй громаді та своєму народові.

В суботу, 8-го жовтня ц.р. друзі відзначили 70-ліття Любомира Татуха, патріотичного сина України, який у своїх молодих літах служив їй зброєю, а відтак постійною суспільною працею. Якою пошаною і симпатією втішається Любомир Татух, виявилося в програмі вечора, влаштованого на його честь, і якою провадив Василь Колодчин. Парох церкви св. Йосафата о. Вернард Панчук, ЧСВВ, провів молитву, прохаючи Бога ласки для ювілята та його родини. Слово про нього виголосив В. Баран. Приємний і веселий настрій запевнила Марта Шехових, читаючи гумореску Едварда Козака. Усні привіти зложили голова Відділу УАКРади Зенон Василькевич, заступниця КДУ Орися Лончина, голова Окружного Комітету УНС д-р О. Серафин, голова Братства І-ої УНА М. Березовський і голова Комітету Пігаєччан В. Колодчин. Крім цього наспіли привіти від Президії УГВР, ОУНз, Головної Ради КК ДУ, академіка проф. В. Маркуся і ред. Миколи Галіва.

У своєму нарисі В. Баран окреслив життєвий шлях Любомира Татуха. Він народився в містечку Нижанковичах біля Перемишля, 5-го березня 1924 року, у патріотичній родині Осипа і ОльгиТатухів. Згодом родина Татухів поселилася в старовинному місті Дрогобичі, в якому малий Любомир ходив до народної школи сестер чину св. Василія Великого. Між двома світовими війнами Дрогобич і Стрий були огнищами революційно-визвольного руху УВО, ОУН. В такій атмосфері, зродженій на героїзмі Січових Стрільців, в добу, коли по містах і селах Галичини молодь співала „Ми зродились із крови народу", а в повітрі висіла загроза Другої світової війни, зростав юний Любомир. Великий вплив мав на нього його кузин Мирослав Тураш, визначний член крайової ОУН, а опісля її крайовий провідник. В 1939 році він, повертаючись з нелегальної поїздки за кордон, де у зустрічах з членими ПУН пробував полагодити назріваючий конфлікт в ОУН, безслідно пропав, що сильно зворушило душу Любомира.

В дуже молодому віці Любомир стратив батька, і коли мати вийшла заміж вдруге, Любомир і сестра Ярослава переїхали в Підгаєччину, до Ішкова, де їх прибраний батько Василь Фридель був директором школи. Народну школу закінчив Любомир у Дрогобичі. Навчання в гімназії почав у Стрию, а опісля, з переїздом в Підгаєччину, перейшов до гімназії в Бережанах, яку закінчив у 1943 році. Коли в самому розпалі Другої світової війни бойові сурми грали також у Галичині, а Бойова Управа кинули клич „Хто живий, в ряд ставай", Любомир добровольцем зголосився до української дивізії „Галичина", яка згодом стала Першою Дивізією Української Національної Армії.

Вже другим транспортом виїхав Любомир з іншими новобранцями до вишкільного табору „Гайделягер". По рекрутськім вишколі почав навчання в підстаршинській школі радійового зв'язку. В тому часі на терені Галичини появилися формації червоних партизан під проводом ген. Ковпака. Їм назустріч вирушила перша бойова частина нашої дивізії і там Любомир дістав своє перше бойове хрещення. По закінченні бойових акцій відділ повернувся до вишкільного табору в Нойгаммер, де зібралися усі вже вишколені роди зброї дивізії, готові до вимаршу на фронт, у кривавий бій під Бродами. Нагло важко захворівши, Любомир не відійшов на вишкіл до старшинської школи, як також не взяв участи у бою під Бродами, з якого не повернулися стрільці-радисти його відділу.

З військового шпиталя повернув до розбитого під Бродами свого куреня, помагав вишколити його доповнення і працював в курінному штабі. Разом з курінем брав участь в боях на території Словаччини, Югославії та Австрії. Коли скінчилася війна, потрапив в американський полон, з якого втік, і поселився в переселенчому таборі Карльсфельд. Переїхавши по якомусь часі до табору в Берхтесгаден, став заступником команданта, а потім комендантом таборової поліції. Брав живу участь в громадському і політичному житті табору. Там пізнав також свою майбутню дружину Велту, яка працювала в головному бюрі ІРО. Переїхавши до Мюнхену, працював багато років в редакції тижневика „Український Самостійник" разом з визначними журналістами Зеноном Пеленським, Левом Ребетом, Богданом Кордюком і Романом Ільницьким. Там почалася його щира і довга приязнь з Богданом Підгайним, референтом зв'язків з Краєм. В Мюнхені деякий час працював в головному бюрі ЗУАДК, почас студіювати право на Українському Вільному Університеті, однак активне життя не дозволило йому закінчити студій.

В 1956 році Любомир дістав дозвіл еміґрувати до Америки. Поселився в Дітройті, де проживала його сестра. В 1957 Любомир і Велта звінчалися в Клівленді, де жили її батько й сестри. Вінчав їх теперішній Патріярх нашої Церкви, кардинал Мирослав Іван Любачівський.

В Дітройті зразу включився в громадське і політичне життя громади. Вступив в члени Станиці Братства кол. Вояків І-ої Дивізії УНА, двократно виконує обов'язок голови. Є також довголітнім членом Управи Станиці, а коли до Дітройту перейшла Крайова Управа Братства, став її секретарем. За його працю серед побратимів по зброї і української спільноти, за стаpанням його друзів із Станиці, Головна Управа Братства ІУД УНА нагородила його Золотим Хрестом за особливі заслуги.

В Америці продовжував живу діяльність в українській визвольній політиці як член Організації Українських Націоналістів за кордоном і середовища Української Головної Визвольної Ради. Бере акивну участь в громадському й політичному житті Дітройту. Від багатьох років є головою Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України і Відділу Середовища УГВР. Від початку свого перебування в Америці працює в системі УККА, а опісля УАКРади. Є членом 175-го Відділу Українського Народного Союзу, парафії церкви св. Йосафата та інших організацій.

З проголошенням самостійности України виникає пекуча потреба нових форм праці для підтримки молодої держави. В Дітройті постає нова організація, Т-ва Прихильників Народного Руху України і Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, яка згодом міняє назву на Комітет Допомоги Україні. Її головою стає Любомир Татух. Приходять роки наполегливої праці, організування зустрічей української громади з провідними людьми з України, переводження збіркових акцій на цілі зміцнення самостійности молодої держави. За час його головства Комітет Допомоги Україні зібрав і вислав в Україну пожертв у висоті понад 100 тисяч дол., 15 комп'ютерів, дві відеокамери та фонди на видання дитячих книжок і шкільних підручників.

В гостинному домі родини Татухів часто бувають гості з України, які приїжджають з різними доповідями. Належить дійсно подивляти щире почуття гостинности пані Велти, що так ласкаво зносить ті часті продовжені наїзди на спокій своєї хати.

Реасумуючи позитивні риси характеру Любомира Татуха, належить сказати, що це щирий український патріот, який ділами цілого свого життя це засвідчує. Працьовитий, здисциплінований, добрий чоловік, батько, громадянин. Нагородив Бог родину Татухів двома синами, Денисом і Мартином, підставою їхньої радості й гордості. Бо Мартин — американський дипломат, а Денис — представник великої медичної фірми.

Дзвінким „Многая літа" закінчено цей дружній вечір.

Володимир Баран

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Успіхи і невдачі українських футболістів на міжнародній арені

Як вже відомо більшості наших читачів, перша збірна України розпочала серію змагань за вхід до фінальних ігор за чемпіонат Европи, що відбудеться в Англії. В зустрічі репрезентацією Литви, на Центральному стадіоні в Києві при участі понад 25,000 глядачів, гості завдали великого сорому збірній України, перемігши її сухим вислідом 2:0. Такого висліду ніхто не очікував в Україні, і навіть тренери і змагуни Литви, які добре знають ціну українському футболові. Не дивниця, що протягом другої половини цих змагань глядачі хором скандували „ганьба", — і... вони мали рацію. Якщо йдеться про самих футболістів, то, на підставі спортових репортерів, вони дали з себе все, що мали, але виявилося, більшість їх не мали досвіду і не були належно підготовані до таких відповідальних змагань. Що гірше, майже в усіх репортажах підкреслено безвідповідальність тренера Олега Базилевича, який, чи не через своє амбіціонерство, не включив до складу найкращі таланти з київського „Динамо", головно тих зірок, що виступають на контрактах за кордоном. Йдеться про футболістів патріотів: Михайличенка і Кузнецова, які виступають у шотляндському клюбі „Ренджерс" і є в чудовій фізичній формі. Обидва вже давно намагаються включитися до збірної України, подібно, як і Заваров (він виступає у Франції). На жаль, чиновники з Футбольної Федерації України і головно тренер О. Базилевич їх ігнорують. Може здаватися, що вони чекають, щоб розгнівані футболісти пішли слідами Юрана, Онопка, Тернавського, Цимбаляра, тобто включилися до збірної Росії. Прикро, що ця безвідповідальність триває вже три роки і на неї не звертають уваги вищі футбольні чинники. В складі збірної з Литвою виступали такі футболісти: Тяпушкін, Скрипник, Сак, Євтушок, Попов, Похлебаєв, Максимов, Фінкель, Протасов, Коновалов, Нагорняк і Коновалець.

Олімпійські збірні: Україна — Литва 3:2.

День раніше, 6-го вересня ц.р., на стадіоні „Динамо" олімпійська збірна України успішно розпочала свої виступи за чемпіонат Европи. При приявності семи тисяч глядачів ця збірна, під проводом тренера Володимира Мунтяна, здобула перемогу вислідом 3:2. Переможні голі для України здобули: Ребров — 2 і Пушкуца. В складі цієї збірної України виступають: Шовковський, Коваль, Парфьонов, Ващук, Михайленко, Круковець, Кардаш, Косовський, Ковальчук, Кривенцов, Ребров, Пушкуца і Мороз.

„Динамо" Київ — „Спартак" Москва 3:2

Цими змаганнями, що відбулися 14 вересня м.р. на київському Центральному стадіоні, при приявності 90,500 глядачів, українські футболісти продовжили успішні виступи за Чашу чемпіонів Европи. Подолавши данських футболістів, кияни потрапили на „твердий горіх", — російський клюб з Москви „Спартак", чемпіонів Росії. Варто при цьому згадати, що в складі цього чемпіона Росії виступає ряд українських талантів: воротар Тяпушкін, Тернавський, Цимбаляр, Надуда, Онопко і Никифоров. Через суспенду в звітовій грі не виступили два останні. До перерви „Спартак" провадив 2:0, і в цьому часі виглядало, що маса українських глядачів вдруге в цьому місяці піде додому розчарована, цим разом через поразку з клюбом, який не тільки переманює до себе найкращі українські таланти, але в очах „болільників" в Україні репрезентує найширші шовіністичні футбольні кола Росії. На радість українських шанувальників футболу українські футболісти цим разом не завели. В 48-ій хвилині Леоненко знизив вислід — 1:2, в 76-ій хвилині знову Леоненко вирівняв 2:2. Остаточний, переможний вислід у 86-ій хвилині встановив Ребров. В 26-ій хвилині Михайленко не реалізував карний стріл. Після цієї перемоги Київ не спав цілу ніч: сотні тисяч любителів цього спорту і взагалі громадянства святкували цю солодку перемогу, що її так прагнули особливо з цим суперником.

Склад переможної дружини „Динамо" такий: Шовковський, Лужний, Ващук, Леженцев, Шматоваленко, Хомин, Коновалець, Косовський, Скаченко, Ребров, Михайленко, Леоненко, Призетко. Тепер, як відмітив один з футбольних репортерів Юрій Малишев: „після цього матчу в російських журналістів, мабуть, не підніметься рука написати, що російський футбол вище українського, адже попри те, що в українців виявився міцніший характер, все ж кияни у принциповому поєдинку таки переграли російського „флагмана". Черговим суперником українських футболістів у цій серії, буде відомий німецький клюб „Баєрн" (Баварія) на його стадіоні в Мюнхені.

Показник табелі ігор групи „Б"

1. „Парі Сен-Жермен", Франція 2:0 точок, 2:0 голів; 2. „Динамо" Київ, Україна 2:0 точок, 3:2 голів; 3. „Спартак" Москва, Росія 0:2 точок, 2:3 голів; 4. „Баєрн" Мюнхен, Німеччина 0:2 точок, 0:2 голів.

Чемпіонат вищої футбольної ліги України Висліди 8-ої рунди ігор

„Динамо" Київ — „Темп" Шепетівка 5:0; „Карпати" Львів — „Зоря-Малс" Луганське 4:3; „Кривбас" Кривий Ріг — „Торпедо" Запоріжжя 2:1; „Металург" Запоріжжя — „Верес" Рівне 1:0; „Прикарпаття" Івано-Франківське — „Евіс" Миколаїв 3:0; „Чорноморець" Одеса — „Нива" Вінниця 2:1; „Таврія" Симферопіль — „Нива" Тернопіль 3:2; „Шахтар" Донецьк — „Кремінь" Кременчук 2:0.

(от)

ПОКАЗНИК ТАБЕЛІ ЧЕМПІОНАТУ ВИЩОЇ ЛІҐИ

1.	„Шахтар" Донецьке	22:2	22:2
2.	„Динамо" Київ	20:4	21:8
3.	„Чорноморець"	16:8	13:6
4.	„Дніпро" Дніпропетровське	16:5	13:7
5.	„Таврія" Симферопіль	16:8	13:7
6.	„Верес" Рівне	14:10	9:6
7.	„Кривбас" Кривий Ріг"	11:13	6:7
8.	„Металург" Запоріжжя	10:14	9:14
9.	„Нива" Вінниця	9:15	13:12
10.	„Темп" Шепетівка	9:15	7:10
11.	„Зоря-Малс" Луганське	9:15	13:17
12.	„Торпедо" Запоріжжя	9:15	7:12
13.	„Прикарпаття" Івано-Франківське	8:16	7:10
14.	„Карпати" Львів	9:16	6:12
15.	„Волинь" Луцьк	7:14	7:10
16.	„Нива" Тернопіль	6:18	8:11
17.	„Евіс" Миколаїв	5:19	8:15
18.	„Кремінь" Кременчук"	5:19	8:15

В табелі найкращих стрільців голів у першій п'ятці ведуть: Сергій Нагорняк, („Нива" Вінниця) — 7; Ігор Петров („Шахтар" Донецьке) —7; Олексій Коробченко („Зоря" Луганське) —6; Віктор Леоненко („Динамо" Київ) — 6; Руслан Забранський („Евіс" Миколаїв) — 5.

Подав О. Твардовський